

Öppet brev till Skogsstyrelsen angående granskningen av rapporten Biologisk mångfald i skogen.

”Det är inte en åsikt, utan det är Skogsstyrelsen som har kommit fram med dessa siffror och denna rapport. Har vi hamnat i ett sådant läge att inte ens våra expertmyndigheters rapporter kan accepteras eller innehållet tas som en sanning är det svårt att hitta en gemensam grund. Detta kommer jag alltså att upprepa vid alla givna tillfällen, för det är viktigt.”

Orden yttrades av en riksdagsledamot från Miljöpartiet i riksdagsdebatten om den nya skogspropositionen den 15 juni 2026. Riksdagsledamoten kommenterade ett ifrågasättande av påståendet att 670 000 hektar skog med höga biologiska värden nedanför den fjällnära gränsen skulle vara avverkade inom 26 år. Uppgiften kom från Skogsstyrelsens rapport *Biologisk mångfald i skogen*.

I sak har riksdagsledamoten rätt om en viktig princip: vi måste kunna lita på våra expertmyndigheters rapporter. Problemet är att just dessa siffror visade sig vara fel. Skogsstyrelsens egen granskning visar att rapporten innehåller räknefel och betydande metodbrister. Med korrekta siffror finns inte den ökning av avverkningstakten som rapporten pekade på.

Underlagen har dessutom samlats in vid olika tidpunkter och för olika syften. Stora delar av den skog som beskrivits som sannolik kontinuitetsskog har inte inventerats med avseende på faktiska naturvärden. Det handlar om allvarliga brister i ett av rapportens mest uppmärksammade budskap.

Redan när rapporten presenterades i våras reagerade Mellanskog, tillsammans med flera andra aktörer på dess bitvis polariserande språk och långtgående slutsatser. Resultaten låg inte i linje med den utveckling vi sett över tid och skulle kunna uppfattas som ett trendbrott, något som bör mana till försiktighet när man tolkar resultaten, drar långtgående slutsatser och kommunicerar budskapen.

Rapportens slutsatser fick stor uppmärksamhet och har återgivits i minst femton medier, däribland Dagens Nyheter och Sveriges Radio Ekot. De har uttalats från riksdagens talarstol, använts i flera riksdagsdebatter och tagits in i en partimotion. En bild har etablerats som kommer att vara mycket svår att rätta i efterhand.

Alla kan göra fel, naturligtvis även myndigheter. Den avgörande frågan är hur felen kunde passera Skogsstyrelsens kvalitetssäkring och hur myndigheten nu tar ansvar för konsekvenserna.

Skogsstyrelsen har, först efter påtryckningar, reviderat rapporten. Det är nödvändigt, men inte tillräckligt. En rättelse når inte automatiskt alla de medier, politiker, organisationer och medborgare som redan har tagit del av de felaktiga uppgifterna. Den uppkomna skadan går inte att revidera bort.

Dessutom fortsätter tveksamma uppgifter att spridas. Trots att Skogsstyrelsens interna granskning konstaterar att beräkningarna kring kontinuitetsskog och värdekärnor är förenade med mycket stora osäkerheter, och att dessa behöver redovisas tydligt, fortsätter Skogsstyrelsen att använda dem, senast i den fördjupade utvärderingen av Levande skogar som presenterades den 1:e oktober.

Skogsstyrelsens statistikenhet skriver i ett internt underlag:

"De beräknade 23 100–27 500 hektaren per år är arealer som avverkats inom de använda geografiska underlagen, men det går med dagens kunskap inte att fastställa hur stor del av denna avverkning som faktiskt skett i skogar med stor betydelse för biologisk mångfald."

En expertmyndighet får självklart redovisa obekväma fakta och dra tydliga slutsatser. Men den måste göra en klar åtskillnad mellan verifierade fakta, osäkra beräkningar, vetenskapliga bedömningar och politiska eller normativa ställningstaganden. När den gränsen blir otydlig riskerar myndigheten att själv bidra till den polarisering som den borde hjälpa till att överbrygga. Och när fakta och slutsatser blir fel så behöver myndigheten aktivt bidra till att sprida den reviderade slutsatsen.

Mellanskog anser därför att Skogsstyrelsen bör:

- aktivt kontakta de medier och andra aktörer som har spridit uppgifterna.
- se över hur operativa och andra administrativa underlag används för statistiska och kvantitativa analyser samt hur sådana analyser kvalitetssäkras före publicering. En sådan översyn bör omfatta hela kedjan från val och bedömning av källdata, via beräkningar och antaganden, till formulering och presentation av slutsatser.
- bjuda in skogsbrukets aktörer till en dialog om hur förtroendet för myndighetens rapporter och faktaunderlag kan återupprättas.

Vi vill samtidigt betona att sakfrågan som rapporterna behandlar är mycket viktig. Att värna skogens biologiska mångfald är en central del av ett långsiktigt hållbart skogsbruk och angeläget för Mellanskog och våra medlemmar. Just därför måste diskussionen bygga på korrekta uppgifter, transparenta metoder och ett språk som bidrar till förståelse i stället för polarisering.

Riksdagsledamotens inledande ord sätter fingret på just detta: Om vi inte kan ha högt förtroende för våra expertmyndigheters faktaunderlag blir det svårt att hitta en gemensam grund för ett konstruktivt samtal vilket är ytterst olyckligt i rådande debattklimat.

Med vänliga hälsningar
Skogsägarna Mellanskog ekonomisk förening

Fredrik Munter
vd